

## ביצה כד

הסתירה	משנה	ברייתא
	אין צדין דגים מן הביברים ביום טוב, ואין נותנין לפנייהם מזונות, אבל צדין חיה ועוף מן הביברין ונותנין לפנייהם מזונות.	ביברין של חיה ושל עופות - אין צדין מהם ביום טוב, ואין נותנין לפנייהם מזונות.
פתרון 1 - חיה	רבנן וחכמים אומרים: צפור למגדל, וצבי לגנה ולחצר ולביברין	ר' יהודה רבי יהודה אומר: הצד צפור למגדל וצבי לבית - חייב. לבית הוא דמחייב, אבל לביברין - לא.
דחייה חלקית של פתרון 1	אלא עופות ועופות קשיא!	
פתרון 2	בביבר מקורה	בביבר שאינו מקורה
דחיית פתרון 2	והא בית, דכביבר מקורה דמי, ובין לרבי יהודה ובין לרבנן צפור למגדל - אין, לבית - לא!	
פתרון 3		הכא בצפור דרור עסקינן, שאינה מקבלת מרות
חזרה לעניין החיה – פתרון חילופי לפתרון 1	בביבר קטן	בביבר גדול

הגדרה:

ביבר קטן	ביבר גדול
כל היכא דרהיט אבתרה ומטי לה בחד שחיא	לא מטי לה בחד שחיא
אינה עוקצי עוקצי	כל היכא דאיכא עוקצי עוקצי
כל היכא דנפלי טולא דכתלי אהדדי	לא נפלי טולא דכתלי אהדדי

**רבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל הביברין שויין וכו'.**

**פסיקה:** אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי שמעון בן גמליאל.

**שאלה:** אמר ליה אביי: הלכה מכלל דפליגי?

**תגובת רב יוסף לשאלתו:** אמר ליה: ומאי נפקא לך מינה?

**תשובת אביי לרב יוסף:** אמר ליה: גמרא גמור זמורתא תהא?

**זה הכלל כל המחוסר צידה וכו'.**

**שאלה:** היכי דמי מחוסר צידה?

**תשובה:** אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל: כל שאומר הבא מצודה ונצודנו.

**קושי:** אמר ליה אביי: והא אווזין ותרנגולין, שאומרים הבא מצודה ונצודנו, ותניא: **הצד**

**אווזין ותרנגולין ויוני הרדיסאות - פטור!**

**תירוץ:** אמר רבה בר רב הונא אמר שמואל: הללו באין לכלובן לערב, והללו אין באין לכלובן לערב.

**קושי:** והרי יוני שובך ויוני עלייה, דבאין לכלובן לערב. ותניא: **הצד יוני שובך ויוני**

**עלייה, וצפרים שקננו בטפיחין בבירות - חייב!**

**תירוץ 1:** אלא אמר רבה בר רב הונא אמר שמואל: הללו באין לכלובן לערב

ומזונותן עליך, והללו באין לכלובן לערב ואין מזונותן עליך.

**תירוץ 2:** רב מרי אמר: הני עבידי לרבווי והני לא עבידי לרבווי.

**קושי:** כולהו נמי עבידי לרבווי!

**תירוץ:** לכלובן קאמרינן דעבידי לרבווי.



מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• [hadran.org.il](http://hadran.org.il) •

**משנה.** מצודות חיה ועוף ודגים שעשאן מערב יום טוב - לא יטול מהן ביום טוב, אלא אם כן יודע שנצודו מערב יום טוב. ומעשה בנכרי אחד שהביא דגים לרבן גמליאל, ואמר: מותרין הן, אלא שאין רצוני לקבל הימנו.

**קושי:** מעשה לסתור?

**תירוץ:** חסורי מחסרא והכי קתני: ספק מוכן - אסור, ורבן גמליאל מתיר. ומעשה נמי בנכרי אחד שהביא דגים לרבן גמליאל, ואמר: מותרין הן, אלא שאין רצוני לקבל הימנו.

פסק של שמואל שנמסר ביד רב יהודה:

פסיקתו	המקרה שעליו נתן את פסקו
1	משנתינו - ספק מוכן - אסור, ורבן גמליאל מתיר.
2	ספק מוכן, רבן גמליאל מתיר ורבי יהושע אוסר
3	שוחטין מן הנגרין ביום טוב, אבל לא מן הרשתות ומן המכמורות. רבי שמעון בן אלעזר אומר: בא ומצאן מקולקלין מערב יום טוב - בידוע שמערב יום טוב נצודו, ומותרין.
	קושי: הא גופה קשיא; אמרת, בא ומצאן מקולקלין מערב יום טוב - בידוע שמערב יום טוב נצודו. טעמא דבא ומצאן מקולקלין, הא ספיקא - אסורין.
	אימא סיפא: בא ומצאן מקולקלין ביום טוב - בידוע שביום טוב נצודו, טעמא דבא ומצאן מקולקלין, הא ספיקא - מערב יום טוב נצודו ומותרין!
הלכה כרבי שמעון בן אלעזר	תירוץ: הכי קאמר: בא ומצאן מקולקלין מערב יום טוב - בידוע שמערב יום טוב נצודו ומותרין, הא ספיקא - נעשה כמי שנצודו ביום טוב ואסורין

ומעשה בנכרי אחד שהביא דגים לרבן גמליאל, ואמר: מותרין הן, אלא שאין רצוני לקבל הימנו.  
**שאלה:** מותרין למאי?

רבי	לוי
מותרין לקבל	מותרין באכילה
המשך דברי רב בעניין: לעולם אל ימנע אדם עצמו מבית המדרש אפילו שעה אחת. דאנא ולוי הוינן קמיה דרבי כי אמרה להא שמעתא.	קושי: נכרי שהביא דורון לישראל, אפילו דגים המפולמין ופירות בני יומן - מותרין. בשלמא למאן דאמר מותרין לקבל - שפיר, אלא למאן דאמר מותרין באכילה - פירות בני יומן מי שרו באכילה? תירוץ: ולטעמיד פירות בני יומן מי שרו בטלטול? אלא בכורי דאדימי, ופירי דכבישי בירקא עסקינן. ואמאי קרי להו בני יומן - שהן כעין בני יומן.
• באורתא אמר: מותרין באכילה, • בצפרא אמר: מותרין לקבל. אנא דהואי בי מדרשא - הדרי בי, לוי דלא הוה בי מדרשא - לא הדר ביה	

פסיקה בעניין מתנה מנכרי: אמר רב פפא: הלכתא: נכרי שהביא דורון לישראל ביום טוב,

אם יש מאותו המין במחובר	אם אין מאותו המין במחובר
אסור ולערב נמי אסורין בכדי שיעשו	תוך התחום - מותר חוץ לתחום - אסור והבא בשביל ישראל זה - מותר לישראל אחר

